

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА
ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра стоматології післядипломної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора навчально-наукового
інституту стоматології та
лабораторної медицини

_____ Євген КОСТЕНКО

«01» вересня 2025 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
циклу спеціалізації за спеціальністю «Ортопедична стоматологія»**

Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки фахівців

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 221 Стоматологія

Професійна кваліфікація Лікар-спеціаліст

Силабус циклу спеціалізації за фахом «Ортопедична стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 221 «Стоматологія».

Розробники: Потапчук А. М., д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти, Русин В.В. – доцент кафедри стоматології післядипломної освіти, Рак Ю.В. – старший викладач кафедри стоматології післядипломної освіти, Мошак Ю.В. – асистент кафедри стоматології післядипломної освіти, Шеверя С.М. – старший викладач кафедри стоматології післядипломної освіти, Криванич А.В. – асистент кафедри стоматології післядипломної освіти, Ізмайлов О.В. – асистент кафедри стоматології післядипломної освіти.

Силабус затверджений на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від «28 » серпня 2025 року № 1

завідувач кафедри _____ Анатолій ПОТАПЧУК
(підпис)

Силабус схвалений на засіданні науково-методичної комісії ННІ стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол від «01» вересня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії
ННІ стоматології та лабораторної медицини _____ Оксана КЛІТИНСЬКА
(підпис)

«01» вересня 2025 року

© Потапчук А.М., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності, результати навчання і практичні навички
5. Організація навчання
  - 5.1. Структура навчальної дисципліни
  - 5.2. Тематичні плани
    - 5.2.1. Тематичний план лекцій
    - 5.2.2. Тематичний план семінарських занять
    - 5.2.3. Тематичний план практичних занять
    - 5.2.4. Тематичний план самостійної роботи
  - 5.3. Методи навчання
  - 5.4. Система оцінювання
    - 5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності
    - 5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання
6. Політика навчальної дисципліни
7. Перелік навчально-методичної літератури
  - 7.1. Основна
  - 7.2. Додаткова
  - 7.3. Інформаційний ресурс

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Спеціалізація за фаховим напрямком акредитації 221 «Ортопедична стоматологія»
Керівник кафедри	д.мед.н., професор ПОТАПЧУКА.М. kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua stomatkafedra@gmail.com anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua
Викладачі	Д д.мед.н., професор ПОТАПЧУК А.М. anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?user=Lw6WtwYAAAAJ&hl=uk&oi=ao к.мед.н., доц. Русин В.В. vitaliy.rusyn@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?user=EQ8xxZwAAAAJ&hl=uk ст.викладач Шеверя С.М. stepan.sheveria@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=9YmyLdQAAAAJ ст.викладач Рак Ю.В. yuriy.rak@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=ONclS3cAAAAJ ас. Мошак Ю.В. yulianna.moshak@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=HXtoYu8AAAAJ ас. Криванич А.В. https://scholar.google.com/citations
Е-mail кафедри стоматології ПО	kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, самостійна позааудиторна робота, практичні заняття в малих групах, в тому числі на клінічних базах, науково-практична.
Обсяг дисципліни	20,8 кредитів ECTS
Інформаційне та навчально-	Офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і

<p>методичне забезпечення</p>	<p>виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - необмежений доступ до мережі Інтернет; - фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/) де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle (https://e-learn.uzhnu.edu.ua). <p>Навчальні та дидактичні матеріали, презентації, навчальні відео, практичні кейси та ситуаційні завдання, тести з дисциплін даної освітньої програми доступні студентам через систему електронного навчання університету. Університет забезпечений доступом до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science та Scopus.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас із програмним забезпеченням; матеріально-технічна база стоматологічного факультету, приватні бази стажування.</p>

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна з фаху спеціалізація “Ортопедична стоматологія” вивчається курсантами протягом чотирьох місяців і забезпечує поглиблене, сучасне знання з даної дисципліни .

Навчальна дисципліна спрямована на підготовку всебічно розвинених спеціалістів-новаторів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування сучасних методів діагностики, лікування та профілактики ортопедичних захворювань.

Протягом навчання в курсантів формуються навички використання новітніх, сучасних засобів діагностики, лікування та профілактики основних ортопедичних стоматологічних захворювань.

Протягом циклу курсанти лікарі мають змогу слухати лекції викладачів кафедри, доцентів та професорів, що базується на сучасних клінічних методах діагностики, лікування та профілактики. А також на практиці освоїти та застосувати методи діагностики та лікування стоматологічних захворювань.

При освоєнні навчальної дисципліни спеціалізації “ Ортопедична стоматологія” курсанти проводять практичну роботу у різних навчально-практичних центрах, що дає змогу більш глибоко освоїти та закріпити пройдений матеріал.

3.МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни спрямована на поглиблення теоретичних знань, а також вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для розв'язання складних задач і проблем у процесі подальшої професійної діяльності лікарів за спеціальністю «Ортопедична стоматологія».

Цілі навчальної дисципліни:

- розширити та вдосконалити теоретичні знання курсантів, щодо сучасних методів діагностики: обладнання, показання до їхнього використання, діагностичні можливості, а також методів лікування стоматологічних захворювань – протоколи, особливості їх проведення;
- розвинути та вдосконалити сукупність професійних практичних вмінь і навичок фахівця зі стоматологічних дисциплін для надання висококваліфікованої стоматологічної допомоги з використанням інноваційних діагностичних технологій та лікувальних методів;
- сформувати, розвинути і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, як невід'ємної частини професійної підготовки фахівців зі стоматологічних дисциплін для провадження ними майбутньої професійної діяльності.
- сприяти розвитку, вдосконаленню soft skills, а саме навичок комунікації, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння попереджати конфлікти, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ І ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Навчальна дисципліна для слухачів стажування за фахом «Ортопедична стоматологія» спрямована на оволодіння слухачами такими **компетентностями**:

1. Інтегральна компетентність.

ІК. Здатність до самостійної діяльності за фахом відповідно до виможокваліфікаційної характеристики лікаря-стоматолога-ортопеда.

2. Загальні компетентності.

Оволодіння загальнонауковими компетентностями

ЗК 1. Здатність застосовувати сучасні методи діагностики основних стоматологічних захворювань.

ЗК 2. Вміння проводити ортопедичне лікування твердих тканин зуба, захворювань пародонту, патологічної стертості, патології скроневопідщелепного суглоба.

ЗК 3. Навички надання невідкладної стоматологічної допомоги.

ЗК 4. Здатність наглядати за побічними реакціями/діями лікарських засобів.

ЗК 5. Вміння працювати в тісному контакті з суміжними спеціалістами та службами.

ЗК 6. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології.

ЗК 7. Вміння планувати роботу та проводити аналіз її результатів.

ЗК 8. Навички керування роботою середнього медичного персоналу.

ЗК 9. Вміння вести лікарську документацію.

ЗК 10. Здатність поширювати медичні знання серед населення.

ЗК 11. Вміння удосконалювати свій професійний рівень.

3. Спеціальні компетентності.

СК 1. Керуватися чинним законодавством про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я.

СК 2. Вміння організовувати стоматологічну ортопедичну допомогу.

СК 3. Знати основи права в медицині.

- СК 4. Знати права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога-ортопеда.
- СК 5. Знати сучасну класифікацію захворювань ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки, біомеханіку жування, вікові зміни в щелепно-лицевій ділянці, особливості дії на неї навколишнього та внутрішнього середовища.
- СК 6. Знати принципи профілактики, діагностики та лікування при зубощелепних деформаціях і аномаліях зубів та щелеп, показання до зубного протезування, принципи підготовки порожнини рота та зубощелепного апарату до ортопедичного втручання.
- СК 7. Знати морфологічні зміни в зубощелепній системі при ортопедичному і ортодонтичному втручанні, механізм дії, принципи конструювання та особливості технології виготовлення ортодонтичних та ортопедичних апаратів і протезів.
- СК 8. Знати засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій.
- СК 9. Знати форми і методи санітарної освіти серед населення.
- СК 10. Знати правила оформлення медичної документації.
- СК 11. Знати сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення.
- СК 12. Постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Вміти виготовляти основні види сучасних конструкцій зубних протезів, апаратів, шин.
- ПРН 2. Вміти проводити диференційну діагностику захворювань, пов'язаних з матеріалами, з яких виготовлені протези, застосовуючи спеціальні методи дослідження рН та спектральний аналіз слини на наявність мікроелементів, гальванометрію, обстеження на наявність Са, надмірного мономеру, диференційно-діагностичні тести при токсикохімічних та алергічних стоматитах.
- ПРН 3. Вміти проводити комплексне лікування хворих на гальваноз, токсичні та алергічні стоматити на металеві та пластмасові протези.
- ПРН4. Вміти проводити лікування захворювань скроневопіднижньощелепного суглоба, пов'язаних з втратою зубів та зниження міжальвеолярної висоти.
- ПРН 5. Знати гнатометрію та її використання при різних видах зубного

протезування;

ПРН 6. Володіти методами протезування дітей в періоді молочного, змінного та постійного прикусу.

ПРН 7. Знати терміни заміни знімних протезів у дітей кожної вікової групи, при адентії, при ретенції зубів, у період постійного прикусу.

ПРН 8. Вміти виготовляти фіксуючі, репонуючі, формуючі, комбіновані, заміщуючі шини, апарати, щелепно-лицеві протези, obturatori, захисні пластинки.

ПРН 9. Володіти методами ортопедичного лікування при реабілітації хворих після побутових, вогнепальних травм щелепно-лищевої ділянки, переломах нижньої та верхньої щелеп.

ПРН 10. Застосовувати ортопедичні методи лікування при кістковій пластиці та пластиці дефектів обличчя, виготовляти ендодо- та екзопротези.

ПРН 11. Вміти виготовляти муляжі обличчя та щелеп.

Лікар-стоматолог-ортопед повинен володіти такими практичними навиками:

- провести збір анамнезу та оцінити його дані;
- проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовуючи основні та допоміжні методи обстеження; проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань, ставити повний клінічний діагноз;
- діагностувати аномалії розвитку зубів, зубних рядів, щелеп та прикусу, деформації щелеп та обличчя (природжені та придбані);
- надавати невідкладну допомогу при гострому зубному болю, переломі та вивиху зубів, переломі верхньої та нижньої щелеп, вивиху скронево-нижньощелепного суглоба;
- застосовувати за показаннями різні види знеболювання;
- проводити ортопедичне лікування та профілактику таких захворювань:
- патології твердих тканин зуба;
- патологічне стирання зубів та його ускладнень;
- часткова вторинна адентія; - вторинна деформація зубних рядів та порушень

оклюзійних співвідношень;

- повна вторинна адентія; - захворювання пародонту;

- захворювання висково-нижньощелепного суглоба, обумовлені порушеннями в зубощелепній системі; - переломи щелеп;

- природжені та придбані дефекти і деформації щелепно-лицевої ділянки (верхньої та нижньої щелеп, обличчя, сполучених порушень та ін.).

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Назва курсу	Кількість навчальних годин			
	Лекцій	Практ. Занят.	Семінари	Всього
2	3	4	5	6
Організація стоматологічної ортопедичної допомоги	4	4	1 2	10
Функціональна анатомія зубо-щелепної системи	6	12	8	26
Зуботехнічне матеріалознавство	6	20	10	36
Обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології та підготовка до протезування	6	20	8	34
Клініка і ортопедичне лікування дефектів коронок зубів	8	36	12	56
Клініка і ортопедичне лікування часткових дефектів зубнихрядів незнімними конструкціями зубних протезів	6	48	10	64
Клініка, ортопедичне лікування часткових дефектів зубнихрядів знімними протезами	8	48	12	68
Ортопедичне лікування повної втрати зубів знімнимипротезами	8	16	10	34
Діагностика, клініка, ортопедичні методи лікування захворювань пародонту із застосуванням незнімних та знімнихконструкцій	8	32	10	50
Діагностика, клініка та ортопедичні методи лікування патологічної стертості зубів	4	16	6	26
Діагностика, клініка та ортопедичні методи лікування захворювань СНЩС	4	16	6	26
Щелепно-лицева ортопедія	6	42	10	58
Основні принципи ортопедичного лікування дефектів зубних рядів з використанням імплантатів	6	10	6	22
Помилки та ускладнення в ортопедичній стоматології, методи їх усунення та профілактики	4	18	8	30
Іспит				6
Разом по кафедрі	84	33 8	118	546
ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ				
Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична медицина				30
Невідкладні стани та невідкладна допомога. Основні принципи медичної допомоги в стоматологічній практиці за стандартами Європейської Ради Реанімації.				12
Принципи та методи застосування апаратно — інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих в амбулаторних стоматологічних умовах за стандартами Європейської Ради Реанімації. Порядок вимірювання гемодинамічних показників	2		2	4

Протоколи невідкладної допомоги та перелік невідкладних станів в амбулаторних стоматологічних умовах	2	-	2	4
Особливості та принципи тактичної медичної допомоги при масових ураженнях	2	-	2	4
Знати військовий протокол організації ТССС. Структуру та принципи протоколу М.А.Р.С.Н.	-	-	6	6
Організація невідкладної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях				12
Проблеми ВІЛ/СНІДу в клініці ортопедичної стоматології				6
Туберкульоз				6
Особливо небезпечні Інфекції				12
Радіаційна медицина				12
Всього за додатковими програмами				78
<i>Разом</i>				624

5.1. Тематичні плани

5.2.1. Тематичний план лекцій

№	Вид заняття	Тема заняття
1	Лекція 2 год.	Сучасні технології художньої реставрації твердих тканин. Адгезивні протоколи та вибір протетичних конструкцій.
2	Лекція 2 год.	Організація ортопедичної стоматологічної допомоги населенню в Україні.
3	Лекція 2 год.	Анатомічні особливості беззубих щелеп, що мають значення при протезуванні.
4	Лекція 2 год.	Цифрові технології в ортопедичній стоматології.
5	Лекція 2 год.	Матеріали, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Класифікація матеріалів.
6	Лекція 2 год.	Нюанси рентгенологічної діагностики у щоденній стоматологічній практиці. Практичні основи конусно променевої комп'ютерної томографії в ортопедичній стоматології. Навігаційна імплантологія.
7	Лекція 2 год.	Функціональні методи дослідження в діагностиці та використання їх в ортопедичній стоматології. Статичні та динамічні методи обстеження стану зубних рядів. Обстеження зубних рядів усіб, що потребують ортопедичного лікування.
8	Лекція 2 год.	Сучасні технології протезування суцільнокерамічними конструкціями.
9	Лекція 2 год.	Функціональна анатомія і біомеханіка жувального апарату в нормі та при захворюваннях. Оклюзія і її види та принципи її балансування. Просторове міжальвеолярне співвідношення щелеп відносно орієнтирів черепа. Методи визначення з допомогою лицевої дуги.
10	Лекція 2 год.	Мікропротезування. Вкладки та вініри. Клініко-технологічні аспекти застосування.
11	Лекція 2 год.	Етіологія, патогенетичні аспекти часткових дефектів зубних рядів.
12	Лекція 3 год.	Клініка часткових дефектів зубних рядів. Топографо-анатомічні особливості часткових дефектів зубних рядів.
13	Лекція 2 год.	Часткові дефекти зубних рядів. Клініка часткових дефектів зубних рядів. Вибір знімних зубних конструкцій при часткових дефектах. Топографо-анатомічні особливості дефектів зубних рядів для знімних конструкцій зубних протезів.

14	Лекція 2 год.	Вибір знімних конструкцій в залежності від клініки дефекту. Заміщення часткових дефектів зубних рядів знімними пластинковими протезами.
15	Лекція 2 год.	Показання та протипоказання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів. Вибір часткового знімного пластинкового протезу залежно від клінічних умов дефекту.
16	Лекція 2 год.	Анатомо-топографічні та функціональні зміни в зубо-щелеповій системі при повній втраті зубів.
17	Лекція 2 год.	Методи обстеження та діагностика стану зубо-щелепової системи при повній відсутності зубів.
18	Лекція 2 год.	Визначення центрального співвідношення щелеп при повній відсутності зубів. Особливості та методи визначення.
19	Лекція 2 год.	Особливості будови тканин пародонту, вікові зміни, етіологія захворювань тканин пародонту.
20	Лекція 2 год.	Структурно-функціональні особливості пародонту.
21	Лекція 2 год.	Патологічна стертість зубів. клініка. Етіологія. Класифікація. Симптоми та синдроми при патологічній стертості.
22	Лекція 2 год.	Помилки та ускладнення в лікуванні патологічного стирання зубів та їх виправлення.
23	Лекція 2 год.	Захворювання СНЩС. Класифікація захворювань. Етіологія захворювань СНЩС.
24	Лекція 2 год.	Дефекти та деформації обличчя, резекція щелеп. Класифікація. Клінічна картина після резекції щелеп.
25	Лекція 2 год.	Обстеження хворих після резекції щелеп. Види резекції.
26	Лекція 2 год.	Ризики дентальної імплантації. Характеристики протетичних конструкцій з опорою на дентальні імплантати.
27	Лекція 2 год.	Показання та протипоказання до ортопедичного лікування імплантатами при різних дефектах зубних рядів. Показання та протипоказання.
28	Лекція 2 год.	Помилки на етапі діагностики ортопедичних стоматологічних захворювань. Помилки при обстеженні хворих із зубощелепною патологією.
29	Лекція 2 год.	Помилки при виборі методів обстеження. Помилки в діагностиці патології зубощелепної системи.

5.2.2. Тематичний план семінарських занять

№	Вид заняття	Тема заняття
1	Сем. – 2 год Сем. – 2 год	Принципи організації надання стоматологічної допомоги в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки. Структура стоматологічної допомоги в Україні.
2	Сем. 2 год.	Анатомо-морфологічна структура щелеп. Будова верхньої та нижньої щелепи.
3	Сем. – 4 год.	Пародонт, будова, функції
4	Сем. 3 год.	Відбиткові матеріали, класифікація, властивості та показання до використання.
5	Сем. – 3 год.	Пластмаси в ортопедичній стоматології.
6	Сем. – 3 год.	Композиційні зуботехнічні матеріали та їх стисла характеристика. Показання до використання.
7	Сем. – 3 год.	Відбиткові матеріали. Класифікація. Склад, властивості, застосування.
8	Сем. – 2 год.	Матеріали для виготовлення моделей, їх стисла характеристика.
9	Сем. – 3 год.	Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження стоматологічного хворого. Об'єктивні методи обстеження. Обстеження зовнішньоротове, внутрішньоротове, обстеження зубів і зубних рядів.
10	Сем. – 2 год.	Статистичні методи визначення жувальної ефективності.
11	Сем. – 3 год.	Функціональні методи визначення жувальної ефективності.
12	Сем. – 1 год.	Електроміографічне дослідження жувальних та м'язів.
13	Сем. – 4 год.	Класифікація некаріозних порожнин за Блеком.
14	Сем. – 2 год.	Методи виготовлення напівкоронок та трьохчетвертних коронок. Особливості клініко-лабораторних етапів виготовлення напівкоронок та трьохчетвертних коронок.
15	Сем. – 1 год.	Порушення цілісності зубного ряду. Функціональна перебудова ЗЩС і її складових (тверді тканини зуба, пародонт, м'язи, СНЩС).
16	Сем. – 3 год.	Підготовка зубо-щелепної системи до протезування незнімними конструкціями протезів (терапевтична, хірургічна, ортопедична).
17	Сем. – 2 год.	Мостоподібні протези. Класифікація мостоподібних протезів. Показання та протипоказання до застосування різних видів мостоподібних протезів.

18	Сем. – 2 год.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних мостоподібних протезів штамповано-паяним методом.
19	Сем. – 2 год.	Безпрепарувальні методи виготовлення мостоподібних протезів.
20	Сем. – 2 год.	Порівняльна характеристика мостоподібних, бюгельних та знімних пластинкових протезів.
21	Сем. – 3 год.	Технологія виготовлення часткових знімних протезів з акриловими зубами.
22	Сем. – 3 год.	Класифікація груп дефектів зубних рядів для визначення центральної оклюзії.
23	Сем. – 1 год.	Вибір методу фіксації часткових знімних протезів залежно від топографо-анатомічних умов дефектузубного ряду.
24	Сем. – 2 год.	Стабілізація часткових знімних протезів. Способи стабілізації.
25	Сем. – 3 год.	Особливості виборуконструкції бюгельного протезу. Складові частини бюгельного протезу.
26	Сем. – 2 год.	Визначення станупротезного ложа. Податливість та рухомість слизової оболонки.
27	Сем. – 2 год.	Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа беззубих щелеп.
28	Сем. – 2 год.	Первинна і вторинна травматична оклюзія. Диференційна діагностика.
29	Сем. – 3 год.	Структурно-функціональні особливості пародонту.
30	Сем. – 2 год.	Клінічна картина різних форм патологічного стирання. Діагностика. Ступені важкості патологічного стирання зубів. ортопедичні втручання в залежності від клінічних проявів патологічного стирання зубів.
31	Сем. – 2 год.	Клінічна картина залежно від ступеню важкості. Ортодонтичне лікування патологічної стертості зубів. методи ортопедичного лікування. Вибір методу лікування залежно від форми та ступеня патологічної стертості.
32	Сем. – 3 год.	Етіологія захворювань СНЩС.
33	Сем. – 3 год.	Діагностика захворювань СНЩС. Методи обстеження хворих.
34	Сем. – 2 год.	Після резекційне протезування.
35	Сем. – 2 год.	Ортопедичні методи лікування щелепно-лицевої травми.
36	Сем. – 2 год.	Контрактури. Етіологія, патогенез, клініка, класифікація.
37	Сем. – 4 год.	Спеціальна хірургічна підготовка ротової порожнини до лікування дефектів зубних рядів із використанням імплантатів, її особливості. Ортопедична підготовка. Види імплантатів.

38	Сем. – 2 год.	Підокістцеві та падокістцеві імплантати. Вибір виду імплантату залежно від показань та умов дефекту.
39	Сем. – 2 год.	Помилки та ускладнення при заміщенні дефектів коронкової частини зуба. Помилки та ускладнення при виборі конструкцій для заміщення дефектів коронкової частини зуба.
40	Сем. – 3 год.	Помилки та ускладнення на етапах виготовлення та користування вкладками, напівкоронками, штифтовими конструкціями. Помилки та ускладнення при виготовленні та використанні штучними коронками різних конструкцій.

5.2.3 Тематичний план практичних занять

№	Вид заняття	Тема заняття
1	ПЗ – 1 год.	Прикус. Фізіологічні та патологічні форми прикусу.
2	ПЗ – 4 год.	Артикуляція, оклюзія, основні види оклюзії.
3	ПЗ – 1 год.	Метали та сплави в ортопедичній стоматології. Сплави металів для незнімних конструкцій. Легкоплавкі сплави. Припої.
4	ПЗ – 2 год.	Класифікація пластмас. Пластмаси для мостоподібних протезів. Режими полімеризація пластмас.
5	ПЗ – 2 год.	Пластмаси для базисів знімних протезів. Режим полімеризації. Допоміжні матеріали.
6	ПЗ – 2 год.	Матеріали для обробки, шліфування, полірування. Матеріали для фіксації незнімних конструкцій.
7	ПЗ – 2 год.	Фарфорові маси. Класифікація фарфорових мас та технологія їх застосування. Характеристика компонентів фарфорових мас.
8	ПЗ – 2 год.	Особливості клінічних та лабораторних методів обстеження пацієнтів устоматолога-ортопеда.
9	ПЗ – 2 год.	Рентгенологічні методи обстеження: внутрішньоротова, рентгенографія в прикусі, пантомографія, томографія, телерентгенографія.
10	ПЗ – 4 год.	Діагностика при невідкладних станах: непритомність, колапс, епілепсія, анафілактичний шок, інфекційно-токсичний стан.
11	ПЗ – 2 год.	Підготовка порожнини рота до протезування: психологічна, загальноемоційна, терапевтична, хірургічна, ортодонтична, спеціальна.
12	ПЗ – 2 год.	Підготовка зубів до протезування
13	ПЗ – 2 год.	Складові частини мостоподібного протезу. Вимоги до опорних елементів.

14	ПЗ – 5 год.	Недоліки незнімних штамповано-паяних протезів.
15	ПЗ – 4 год.	Адгезивні мостоподібні протези (АМП).
16	ПЗ – 2 год.	Металополімерні мостоподібні протези на суцільнолитій основі.
17	ПЗ – 2 год.	Показання та протипоказання до виготовлення металополімерних протезів на литій основі.
18	ПЗ – 4 год.	Особливості лабораторних етапів виготовлення протезів за виплавленими восковими моделями з конструкційних матеріалів.
19	ПЗ – 4 год.	Методи литва. Ізолюючі матеріали для покриття металевих частин зубних протезів.
20	ПЗ – 5 год.	Мостоподібні протези з кераміки. Значення і характеристика компонентів фарфорової маси.

21	ПЗ – 1 год.	Показання та протипоказання до виготовлення знімних конструкцій зубних протезів. Види знімних конструкцій зубних протезів, їх складові частини.
22	ПЗ – 2 год.	Класифікація методів фіксації часткових знімних протезів. Визначення стану зубів, що використовуються для фіксації знімних пластинкових протезів.
23	ПЗ – 4 год.	Використання телескопічної системи фіксації часткових знімних протезів.
24	ПЗ – 4 год.	Заміщення часткових дефектів зубних рядів бюгельними протезами. Показання та протипоказання до застосування бюгельних протезів. Складові частини бюгельного протезу на верхній та нижній щелепах.
25	ПЗ – 3 год.	Калібрування моделей. Паралелометрія при нахилених зубах.
26	ПЗ – 5 год.	Особливості вибору фіксації бюгельних протезів на верхній та нижній щелепах. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Клінічні етапи. Особливості отримання відбитків. Лабораторні етапи.
27	ПЗ – 4 год.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих бюгельних протезів на вогнетривких моделях. Воски для моделювання каркасів бюгельних протезів.
28	ПЗ – 4 год.	Конструювання та технологія виготовлення бюгельних протезів із балковою системою фіксації. Починка.
29	ПЗ – 4 год.	Показання до застосування бюгельних протезів із замковою та телескопічною системами фіксації. Ускладнення.
30	ПЗ – 2 год.	Особливості станупротезного ложа при повній відсутності зубів.

31	ПЗ – 2 год.	Дослідження порожнини рота ухворих при повній відсутності зубів. Оцінка станупротезного ложа. Визначення границь протезного ложа.
32	ПЗ – 3 год..	Ортопедичне лікування при повній відсутності зубів. Тимчасове протезування при повній відсутності зубів.
33	ПЗ – 3 год	Класифікація атрофії слизової оболонки протезного ложа. Постійне протезування при повній відсутності зубів.
34	ПЗ – 4 год.	Особливості клініко-лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів.
33	ПЗ – 2 год.	Структурно-функціональні особливості маргінального пародонту.
34	ПЗ – 2 год.	Класифікація захворювань тканин пародонту. Клініка захворювань пародонту.
35	ПЗ – 2 год.	Резервні сили пародонту. Оцінка загального стану організму при різних формах пародонтиту.
36	ПЗ – 5 год.	Функціональна недостатність пародонта.
37	ПЗ – 5 год.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних шин. Помилки та ускладнення при лікуванні захворювань тканин пародонту з використанням знімних та незнімних шин та шин-протезів.
38	ПЗ – 5 год.	Матеріали які використовують для виготовлення незнімних шин. Показання до використання різних шинуючих елементів в знімних шинах-протезах.
39	ПЗ – 4 год.	Недоліки та переваги різних видів шин та шин-протезів
40	ПЗ – 2 год.	Зміни в зубних рядах і пародонті при патологічній стертості зубів. форми та ступені патологічного стирання.
41	ПЗ – 2 год.	Заміщення дефектів зубних рядів при патологічній стертості. Ортопедичне лікування дисфункції СНЩС обумовленої патологічним стиранням зубів.

42	ПЗ – 4 год.	Клінічна картина дисфункції СНЩС. Методи ортопедичного лікування дисфункції СНЩС при патологічній стертості.
43	ПЗ – 4 год.	Профілактика дисфункції СНЩС при патологічній стертості. Помилки та ускладнення в лікуванні патологічного стирання зубів та їх виправлення.
44	ПЗ – 2 год.	Синдром больової дисфункції СНЩС. Етіологія, клініка, лікування, профілактика.
45	ПЗ – 3 год.	Артрити СНЩС. Клінічна картина. Додаткові методи обстеження. Диференційна діагностика. Артрити СНЩС. Етіологія, патогенез, діагностика.

46	ПЗ – 2 год.	Артрози СНЩС. Етіологія, патогенез, клініка. Показання до ортопедичного лікування артрозів СНЩС
47	ПЗ – 2 год.	Сучасні методи лікування захворювань СНЩС. Ускладнення при даному лікуванні.
48	ПЗ – 2 год.	Переломи верхньої та нижньої щелеп. Класифікація.
49	ПЗ – 2 год.	Невідкладна допомога при переломах щелеп.
50	ПЗ – 5 год.	Протези вušноїраковини. Методика отримання маски обличчя. Фіксація різних протезів обличчя.
51	ПЗ – 4 год.	Ортопедичне лікування при хибних суглобах, мікро- та макростомії.
52	ПЗ – 5 год.	Показання, клініко-лабораторні етапи виготовлення, корекція безпосереднього протезу. Протезування після резекції нижньої та верхньої щелепи.
53	ПЗ – 4 год.	Форми зубо-щелепних деформацій. Основні причини виникнення.
54	ПЗ – 2 год.	Клінічна картина при ЗЩД. Вікова характеристика ЗЩД. Усунення оклюзійних порушень шляхом вкорочення зубів, та зміни між альвеолярної висоти.
55	ПЗ – 4 год.	Комбіновані методи усунення ЗЩД. Показання до поєднання кількох методів.
56	ПЗ – 4 год.	Ортопедичні апарати для закриття дефектів піднебіння. Методика отримання відбитків у пацієнтів з дефектами піднебіння.
57	ПЗ – 2 год.	Умови для введення імплантатів. Підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування імплантатами. Види підготовки.
58	ПЗ – 2 год.	Класифікація імплантатів. Типи та методи імплантації.

59	ПЗ – 2 год.	Особливості клініко-лабораторних етапів виготовлення зубних конструкцій з опорою на імпланти. Ортопедичне лікування дефектів зубних рядів за допомогою імплантів. Конструкції зубних протезів з опорою на імпланти. Вибір конструкції протезу на імпланті залежно від топографічних умов дефекту.
-----------	-------------	--

60	ПЗ – 4 год.	Помилки та ускладнення при виготовленні конструкцій зубних протезів із опорою на імплантатах. Помилки при виборі виду та кількості імплантів.
61	ПЗ – 2 год.	Помилки та ускладнення при заміщенні дефектів коронкової частини зуба.
62	ПЗ – 1 год.	Помилки та ускладнення при заміщенні часткових дефектів незнімними конструкціями. Помилки та ускладнення при виборі конструкцій незнімних протезів.
63	ПЗ – 4 год.	Помилки та ускладнення на етапах виготовлення та користування незнімними конструкціями зубних протезів.
64	ПЗ – 2 год.	Помилки та ускладнення при користуванні частковими знімними протезами.
65	ПЗ – 2 год.	Помилки та ускладнення при користуванні повними знімними протезами.

5.2.3. Тематичний план самостійної роботи

№	Вид заняття	Тема заняття
1	СР – 2 год.	Організація роботи ортопедичного відділення стоматологічної поліклініки. Звітна документація.
2	СР – 1 год.	Прикус. Фізіологічні та патологічні форми прикусу.
3	СР - 3 год.	Артикуляція, оклюзія, основні види оклюзії.
4	СР – 1 год.	Метали та сплави в ортопедичній стоматології. Сплави металів для незнімних конструкцій. Легкоплавкі сплави. Припої.
5	СР – 2 год.	Класифікація пластмас. Пластмаси для мостоподібних протезів. Режим полімеризації пластмас.
6	СР – 2 год.	Пластмаси для базисів знімних протезів. Режими полімеризації. Допоміжні матеріали.

7	СР –2год.	Матеріали для обробки, шліфування, полірування. Матеріали для фіксації незнімних конструкцій.
8	СР –2год.	Фарфорові маси. Класифікація фарфорових мас та технологія їх застосування. Характеристика компонентів фарфорових мас.
9	СР –1год.	Особливості клінічних та лабораторних методів обстеження пацієнтів у стоматолога-ортопеда.
10	СР –2год.	Рентгенологічні методи обстеження: внутрішньо ротова, рентгенографія в прикусі, пан томографія, томографія, телерентгенографія.
11	СР –1год.	Діагноз. Складові частини діагнозу. Графічні методи реєстрації рухів нижньої щелепи і функціонального стану жувальних м'язів.
12	СР –2год.	Діагностика при невідкладних станах: непритомність, колапс, епілепсія, анафілактичний шок, інфекційно-токсичний стан.
13	СР –3год.	Підготовка порожнини рота до протезування: психологічна, загальноемоційна, терапевтична, хірургічна, ортодонтічна, спеціальна.
14	СР –1год.	Види протезів для заміщення дефектів твердих тканин коронок зубів.
15	СР –2год.	Мікропротез. Загальна характеристика конструкції.
16	СР –2 год.	Правила препарування зубів. Вибір інструментарію.
17	СР –2 год	Штучні коронки. Класифікація. Штучні металеві коронки. Класифікація штучних коронок. Показання та протипоказання до виготовлення штучних коронок. Штучні коронки з металу. Показання та протипоказання. Переваги та недоліки. Методи виготовлення.
18	СР –2год.	Клініко – лабораторні етапи виготовлення металевої штампованої коронки. Припої їх характеристика.
19	СР –2год.	Показання та протипоказання до виготовлення комбінованих коронок. Види комбінованих коронок. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів комбінованих коронок.
20	СР –2год.	Недоліки комбінованих коронок. Металопластмасові та металополімерні штучні коронки. Показання та протипоказання до застосування металопластмасових і металополімерних коронок.
21	СР –2год.	Вторинні деформації при частковій втраті зубів. Підготовка порожнини рота до протезування часткових дефектів незнімними конструкціями.
22	СР –2год.	Складові частини мостоподібного протезу. Вимоги до опорних елементів.
23	СР –2год.	Металополімерні мостоподібні протези на суцільнолитій основі.
24	СР –2 год.	Показання та протипоказання до виготовлення металополімерних протезів на литій основі.
25	СР –2год.	Особливості лабораторних етапів виготовлення протезів за виплавленими восковими моделями з конструкційних матеріалів.

26	СР –3год.	Методи литва. Ізолюючі матеріали для покриття металевих частин зубних протезів.
27	СР –2год.	Мостоподібні протези з кераміки. Значення і характеристика компонентів фарфорової маси.
28	СР –2год.	Показання та протипоказання до виготовлення знімних конструкцій зубних протезів. Види знімних конструкцій зубних протезів, їх складові частини.
29	СР –2год.	Класифікація методів фіксації часткових знімних протезів. Визначення стану зубів, що використовуються для фіксації знімних пластинкових протезів.
30	СР –2год.	Використання телескопічної системи фіксації часткових знімних протезів.
31	СР –2год.	Заміщення часткових дефектів зубних рядів бюгельними протезами. Показання та протипоказання до застосування бюгельних протезів. Складові частини бюгельного протезу на верхній та нижній щелепах.
32	СР –3год.	Особливості вибору фіксації бюгельних протезів на верхній та нижній щелепах. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Клінічні етапи. Особливості отримання відбитків. Лабораторні етапи.
33	СР –3год.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих бюгельних протезів на вогнетривких моделях. Воски для моделювання каркасів бюгельних протезів.
34	СР –3год.	Конструювання та технологія виготовлення бюгельних протезів із балковою системою фіксації. Починка.
35	СР –2год.	Показання до застосування бюгельних протезів із замковою та телескопічною системами фіксації. Ускладнення.
36	СР –2год.	Особливості стану протезного ложа при повній відсутності зубів.
37	СР –2год.	Дослідження порожнини рота ухворих при повній відсутності зубів. Оцінка стану протезного ложа. Визначення границь протезного ложа.
38	СР –2год.	Ортопедичне лікування при повній відсутності зубів. Тимчасове протезування при повній відсутності зубів.
39	СР –2год.	Класифікація атрофії слизової оболонки протезного ложа. Постійне протезування при повній відсутності зубів.
40	СР –2год.	Структурно-функціональні особливості маргінального пародонту.
41	СР –1год.	Класифікація захворювань тканин пародонту. Клініка захворювань пародонту.
42	СР –2год.	Резервні сили пародонту. Оцінка загального стану організму при різних формах пародонтиту.
43	СР –2год.	Функціональна недостатність пародонта.

44	СР –2год.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних шин. Помилки та ускладнення при лікуванні захворювань тканин пародонту звикористанням знімних та незнімних шин та шин-протезів.
45	СР –2год.	Матеріали які використовують для виготовлення незнімних шин. Показання до використання різних шинуючих елементів в знімних шинах-протезах.
46	СР –2 год.	Недоліки та переваги різних видів шин та шин-протезів
47	СР –2год.	Зміни в зубних рядах і пародонті при патологічній стертості зубів. форми та ступені патологічного стирання.
48	СР –2год.	Заміщення дефектів зубних рядів при патологічній стертості. Ортопедичне лікування дисфункції СНЩС обумовленої патологічним стиранням зубів.
49	СР –3год.	Клінічна картина дисфункції СНЩС. Методи ортопедичного лікування дисфункції СНЩС при патологічній стертості.
50	СР –3год.	Профілактика дисфункції СНЩС при патологічній стертості. Помилки та ускладнення в лікуванні патологічного стирання зубів та їх виправлення.
51	СР –2год.	Синдром больової дисфункції СНЩС. Етіологія, клініка, лікування, профілактика.
52	СР –2год.	Артрити СНЩС. Клінічна картина. Додаткові методи обстеження. Диференційна діагностика. Артрити СНЩС. Етіологія, патогенез, діагностика.
53	СР –2год.	Артрози СНЩС. Етіологія, патогенез, клініка. Показання до ортопедичного лікування артрозів СНЩС
54	СР –2год.	Сучасні методи лікування захворювань СНЩС. Ускладнення при даному лікуванні.
55	СР –2год.	Переломи верхньої та нижньої щелеп. Класифікація.
56	СР –1год.	Невідкладна допомога при переломах щелеп.
57	СР –2год.	Протези вушної раковини. Методика отримання маски обличчя. Фіксація різних протезів обличчя.
58	СР –2год.	Ортопедичне лікування при хибних суглобах, мікро- та макростомії.
59	СР –2год.	Показання, клініко-лабораторні етапи виготовлення, корекція безпосереднього протезу. Протезування після резекції нижньої та верхньої щелепи.
60	СР –3год.	Форми зубо-щелепних деформацій. Основні причини виникнення.
61	СР –2год.	Клінічна картина при ЗЩД. Вікова характеристика ЗЩД. Усунення оклюзійних порушень шляхом вкорочення зубів, та зміни міжальвеолярної висоти.

62	СР –3год.	Ортопедичні апарати для закриття дефектів піднебіння. Методика отримання відбитків у пацієнтів з дефектами піднебіння.
63	СР –2год.	Умови для введення імплантатів. Підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування імплантатами. Види підготовки.
64	СР –2год	Класифікація імплантатів. Типи та методи імплантації.
65	СР –3 год	Особливості клініко-лабораторних етапів виготовлення зубних конструкцій з опорою на імплантати. Ортопедичне лікування дефектів зубних рядів за допомогою імплантатів. Конструкції зубних протезів з опорою на імплантати. Вибір конструкції протезу на імплантаті залежно від топографічних умов дефекту.
66	СР –2год	Помилки та ускладнення при виготовленні конструкцій зубних протезів із опорою на імплантатах. Помилки при виборі виду та кількості імплантів.
67	СР –2год.	Помилки та ускладнення при заміщенні дефектів коронкової частини зуба.
68	СР –2год	Помилки та ускладнення при заміщенні часткових дефектів незнімними конструкціями. Помилки та ускладнення при виборі конструкцій незнімних протезів.
69	СР –3год	Помилки та ускладнення на етапах виготовлення та користування незнімними конструкціями зубних протезів.
70	СР –2год	Помилки та ускладнення при користуванні частковими знімними протезами.
71	СР –2год	Помилки та ускладнення при користуванні повними знімними протезами.

5.2 Методи навчання

Методи навчання дозволяють лікарям даного циклу оволодіти аналітико-діагностичними, предметно-спеціальними, інформаційно-комунікаційними та соціально-психологічними компетентностями.

Найпоширенішими методами навчання, які застосовують викладачі кафедри стоматології післядипломної освіти ДВНЗ «УжНУ» є:

- висвітлення проблемних питань на лекціях, використовуючи мультимедійні презентації;
- вирішення ситуаційних задач на заняттях, моделювання наближених до клініки ситуаційних завдань;
- обговорення та аналіз якості виконання маніпуляцій, проведених під час практичних занять;
- тестування на практичних заняттях (тести для вхідного та заключного рівня знань);
- відпрацювання практичних навичок у навчально-практичних центрах та клінічних залах у вільний від навчання час та консультації викладачів;

5.3. Система оцінювання

5.3.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Засоби проведення поточного контролю знань лікарів-курсантів

Використовується усний чи письмовий контроль знань по питаннях теми заняття чи семінару та вирішення ситуаційних задач і тестів.

Засоби проведення проміжної атестації.

Проводиться на початку та в кінці навчального циклу шляхом задачі компютерного тестування, при цьому курсант повинен набрати 75% правильних відповідей.

Критерії оцінювання поточного контролю рівня знань

Поточний контроль знань курсантів проводять на кожному занятті з опитуванням 100% присутніх, а також на підсумкових заняттях після вивчення окремих вузлових тем.

Оцінка «**відмінно**» – курсант вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Оцінка «**добре**» – курсант вільно володіє матеріалом програми, вміє діагностувати, проводить диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні захворювання, але відповіді не є вичерпними. Оцінка «**задовільно**» – курсант задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Оцінка «**незадовільно**» – знання курсанта нижче вимог для задовільно.

5.4.2. Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання. Засоби проведення підсумкового контролю знань.

Підсумковий контроль знань проводиться на останньому занятті кожного розділу програми.

Вид контролю: тестування (згідно типового учбового плану).

Тестування проводиться по тестах, затверджених МОЗ України.

Форма іспитового контролю рівня підготовки курсанта згідно наказу МОЗ України №140).

- тестування на комп'ютері (100 тестів);
- усна співбесіда по питаннях державних іспитів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань

Іспит складається з оцінки теоретичних знань. Для визначення рівня знань курсантів програмою передбачені: базовий та заключний контроль із застосуванням комп'ютерних тестів згідно категорії.

Оцінка «**відмінно**» – курсант вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 85-100%.

Оцінка «**добре**» – курсант вільно володіє матеріалом програми, вміє діагностувати, проводить диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні

захворювання, але відповіді не є вичерпними. Курсант відчуває складнощі лише у найважчих питаннях. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 70-84%.

Оцінка «задовільно» – курсант задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 55-69%.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання на циклі спеціалізація за фахом « Ортопедична стоматологія» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Ужгородському національному університеті»,.

Дана програми націлена на поглиблення теоретичних знань, а також вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для розв'язання складних задач і проблем у процесі подальшої професійної діяльності лікаря стоматолога ортопеда. Навчальний процес проходить традиційно, а також і у змішаній формі дистанційного навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу, що передбачає присутність слухачів, які мають можливість дискутувати, подавати свої запитання та отримувати відповіді та у форматі з доступом до наданих викладачем навчальних матеріалів слухачу в зручний для нього час, згідно положення про систему безперервного професійного розвитку медичних працівників затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725.

Цикл спеціалізації «Ортопедична стоматологія» завершується захистом клінічної історії хвороби пацієнта з покроковим персоніфікованим цифровим протоколом плану і динамікою лікування, як складової атестаційної оцінки рівня знань та вмінь володіння практичними навичками слухача.

Кожен курсант обирає свою тему клінічного випадку для написання цифрової клінічної історії хвороби пацієнта. Примітка: якщо Ви практикуючий лікар то, можете обрати історію хвороби свого пацієнта, якого Ви лікуєте або вже провели лікування. У випадку відсутнього практичного досвіду роботи, обираєте тему, яка для Вас є найбільш цікавою або звертаєтесь за допомогою до свого викладача, який разом з Вами погодить тематику клінічного випадку. Після цього, Ваша тема

роботи реєструється на кафедрі і вноситься в папку на Google диску де буде підтримуватись зв'язок за процесом консолідованого виконання Вашої роботи. Кафедра стоматології післядипломної освіти, ст. лаборант через пошту kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua надасть доступ до папки за посиланням на Вашу пошту і пошту викладача, з яким Ви будете співпрацювати (для цього Вам надається термін 3 дні).

Захист клінічної історії хвороби пацієнта відбувається в кінці циклу навчання дистанційно на платформі Google Meet (у режимі реального часу) з представленням Вашої роботи у вигляді презентації з описом та візуалізацією її у фото та відеоформаті (для створення презентації користуєтесь програмою Power Point) або офлайн на кафедрі. Оцінку виконаної роботи проводить сформована фахова група професорсько-викладацького складу.

Примітка: для правильності оформлення клінічної історії хвороби пацієнта використовуйте:

1. Форма 043/о: зразок, оформлення та заповнення медичної карти стоматологічного хворого <https://medplatforma.com.ua/article/508-medichna-karta-stomatologchnogo-hvorogo-pravila-zapovnyuvannya#ancex1>

2. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 043-1/о «Медична карта ортодонтичного пацієнта № _____ » <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1005-13#Text>

Дисципліна включає лекції, семінарські та практичні заняття, а також самостійну роботу курсанта. На практичному занятті викладач проводить тестування вхідного та заключного рівня знань, організовує детальний розгляд окремих теоретичних питань навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування, шляхом виконання практичних завдань. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для курсантів даного циклу, що значно покращує роботу на занятті в його логічній послідовності.

Для проведення практичних занять та самостійної роботи широко залучені навчально-практичні центри, які наповнені сучасним обладнанням для діагностики та лікування стоматологічних захворювань: ТзОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (керівник – Ляхіна М.В.), медичний центр «VITRUS» (керівник доц. Русин В.В.), ТОВ «ДЕНС»(керівник Рогач Р.В.), стоматологія «White» (керівник Костенко О.Є), стоматологічна клініка «Д/М» (керівник Мельничук Н.В.), стоматологічна клініка «Дентал Класік» (керівник доц. Криванич В.М.), «Ортодонтічна стоматологічна практика» (керівник Рівіс М.В.), які затверджені ДВНЗ «УжНУ» та департаментом охорони здоров'я Закарпатської ОДА. Із метою оптимізації роботи здобувачів заняття проводиться згідно розробленого на кафедрі графіка.

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені через хворобу заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням довідки про хворобу. Пропущені заняття з неповажних причин повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів із наданням довідки-дозволу на відпрацювання. Пропущені заняття з поважних причин (участь у конференції, олімпіаді, змаганнях тощо) слід відпрацювати впродовж 2 тижнів з наданням довідки-дозволу.

Відпрацювання практичних занять відбуваються на кафедрі стоматології післядипломної освіти згідно розробленого графіку відробок, дистанційно у вигляді презентації на 30-40 слайдів, по тематиці пропущеного заняття. За одну відробку можна відпрацювати дві теми у одного викладача. Презентації на відпрацювання інтерни надсилають викладачу відповідної дисципліни, який робить її експертну оцінку. Відпрацьоване заняття у вигляді презентації викладач надсилає її на пошту відробок vidrobkuro@gmail.com, де проводиться реєстр відробок у відповідному журналі. Курсант повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності: шахрайство, плагіат та інші.

Недопустимими є запізнення на заняття та пропуски без поважних причин; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання), плагіат. Списування під час письмової роботи заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої використовуються лише при

он-лайн тестуванні. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Екологічні аспекти карієсу зубів та хвороб пародонту: монографія /Горзов І.П., Потапчук А.М. – 1998. – 225 с.
2. Основи стоматології : навч. посіб., 2-е вид. /Потапчук А.М. – Ужгород. 2006. – 450 с.
3. Сучасна фізіотерапія та діагностика в стоматології : навч. посіб. / А. М. Потапчук, П. П. Добра, В. В. Русин, О. Ю. Рівіс. - Ужгород : Бреза А. Е., 2012. - 449 с.
4. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроедова, А.М. Потапчук та ін.; за ред. М.М. Рожка
5. Алгоритми надання невідкладної медичної допомоги в стоматологічній практиці [Текст] : [навч. посіб.] / [Н. І. Жеро, Н. М. Маляр-Газда, В. М. Криванич ; під ред. Н. І. Жеро]. - Ужгород : Сабов А. М., 2018. - 83 с.
6. Hygiene and human ecology.Publishing house/ О.V.Fera, Ye.Ya. Kestenko, V.M. Kryvanych// UzhNU “Goverla”.- 2019. – P. 247
7. Будова та функція жувального апарату людини: навчальний посібник/ Савичук НО, Клітинська ОВ, Мочалов ЮО,Джупа Петер// Ужгород: ПРАТ «Видавництво «Закарпаття»2014.- 112 с.
8. Гематологічна абеткаСтоматолога: методичні рекомендації/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Криничко Ф.//Тернопіль - Ужгород, 2017. - 32с.
9. Додаткові методи обстеження в стоматології: начальний посібник/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Черняк ВВ, Бородач ВО, Криванич ВМ.//Тернопіль 2017.- 120с
10. Профілактика стоматологічних захворювань: начальний посібник/ Клітинська О.В., Костенко Є.Я, Гасюк Н.В. (разом 15 авторів)// Ужгород, 2019. – 87с.
11. 18.Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В.Палійчук та ін.:

за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720с.

12. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Михайленко Т.М., Опанасюк Ю.В., Мельничук Т.М., Парасюк Г.З., Дусько Ю.С., Гульчук С.В. Зубопротезная техніка. За редакцією проф. М.М.Рожка, проф. В.П. Неспрядька. – підручник, 2016. – 604 с.
13. Військова ортопедична стоматологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації, лікарів-інтернів, лікарів-курсантів ф-тів післядиплом. освіти, військових лікарів / П. В. Іщенко [та ін.]. - К. : Медицина, 2013. - 311 с.
14. Черкашин С. І., Росоловська С. О., Лучинський В. М., Стаханський О. О., Щерба В. В., Цвинтарний А. В., Карнківський А. В., Пясецька Л. В., Гаврисьо В. А., Ребуха Л. В. Пропедевтика ортопедичної стоматології. За ред. С. І. Черкашина". –Тернопіль: ТДМУ – Укрмедкнига, 2016. – 300 с.
15. Гасюк П. А., Костенко Є. Я., Щерба В. В., Радчук В. Б. "Протезування при повній втраті зубів". – Тернопіль: ТОВ "Терно-граф", 2017. – 216 с.
16. Гасюк П. А., Щерба В. В. «Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології». –3-є видання. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2017. – 222 с.
17. Біда В.І., Струк Ю.І., Забуга Патологічне стирання зубів та його лікування.-Чернівці: Букрек , 2015.- 72с.
18. Стоматологія: підручник: У 2 кн. – Кн. 1. / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 872 с.
19. Стоматологія: підручник: У 2 кн. – Кн. 2. / М.М. Рожко, І.І. Кириленко, О.Г. Денисенко та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 992 с.
20. Зубопротезна техніка / М.М.Рожко, В.П.Неспрядько, Т.М.Михайленко, та ін.–К.;“Книга плюс”, 2014. – 640 с.

7.1. Додаткова література.

1. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів IV рівнів акредитації / П. С. Фліс [та ін.] ; ред. П. С. Фліс. - К.: Медицина, 2010. - 327 с
2. Бульбук О.І. Обстеження хворих в клініці ортопедичної стоматології /О.І. Бульбук,М.М. Рожко. – Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2009. – 148 с.
3. Рожко М.М. Довідник з ортопедичної стоматології /М.М. Рожко, Т.М. Михайленко, В.С. Онищенко. – Київ: “Книга плюс”, 2004. – 296 с.
4. Жулев Е.Н. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника. Нижний Новгород, 1995.
5. Курс лекцій для лікарів-інтернів за спеціальністю "Стоматологія" /під ред. проф.М.М. Рожко. – Івано-Франківськ: "Інін", 2009. – 550 с.
6. Ортопедична стоматологія /під ред. проф. М.М. Рожко, В.П. Неспрядька. – Київ:“Книга плюс”, 2003. – 584 с.
7. Жолудев Сергей Егорович Адгезивные средства в ортопедической стоматологии / Сергей Егорович Жолудев. – М.: Мед Жулев Е.Н. Металлокерамические протезы: руководство / Е. Н. Жулев; Нижегородская государственная медицинская академия. – 2-е изд.. – НижнийНовгород: НГМА, 2007. – 288 с.
8. Функциональная окклюзия. От височно-нижнечелюстного сустава до планирования улыбки. Доусон П.Е. Перевод с англ.. под редакцией Конева Д.Б.Москва: Практическая медицина 2016. - 592 с.
9. Фастовец Е. А. Несъемное зубное протезирование [учеб.-метод. пособ. для студентов 3-х курсов высш. мед. учеб. заведений IV уровня аккредитации, обуч. по кредитно-модул. системе / Е. А. Фастовец, Р. А. Котелевский, С. С. Кобыляк ; - 2-е изд., стер. - Днепропетровск: Свидлер А.Л., 2015. - 209 с.
10. Эстетическая стоматология. Олена Пустовойт, Нателла Крихелі, Марина БичковаВидавництво: Практическая медицина, 2016. - 320 с.
11. Борисенко А.В., Неспрядько В.П., Борисенко Д.А. Композиционные

- пломбирочные и облицовочные материалы. Учебное пособие. – Киев: ВСИ Медицина, 2015. – 320с.
12. Годи Ж.-Ф. Атлас анатомии зубочелюстной системы для имплантолога.- МедПресс, 2016.- 248с.
  13. Ортопедическая стоматология: учебник для студентов [обуч. по спец. 040400-стоматология] / Н.Г. Аболмасов, Н.Н. Аболмасов, В.А. Бычков, А. Аль-Хаким. – 8-е изд.. – М.: МЕДпресс-информ, 2011. -510 с.
  14. Жулев Е. Н. Несъемные протезы. Теория, клиника и лабораторная техника / Е. Н.Жулев. – 5-е изд.. – М.: МИА, 2010. – 488 с.
  15. Лянг М. Фантомный курс – симулятор дентальной имплантации. Основные принципы имплантологической хирургии / М. Лянг; науч. ред. пер. на рус. яз.М.М. Угрин. – Львов: ГалДент, 2008. – 79 с.
  16. Матеріалознавство у стоматології: навчальний посібник для студентів стомат. фак. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації / під. заг. ред. М.Д. Короля ; М.Д. Король, О.Д. Оджубейська, В.І. Доценко та ін.; УМСА. – Вінниця: Нова книга,2008. – 235 с.
  17. Рожко М.М. Ортопедична стоматологія: [підручник для студ. стомат. фак. вищ.мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько. – Вид2-ге, виправ., доп.. – К.: Книга плюс, 2008. – 575 с.
  18. Рубаненко В.В. Ортопедична реабілітація хворих на патологічне стирання зубів : [навчальний посібник для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредит. та лікарів стоматологів - ортопедів] / В.В. Рубаненко, В.М. Дворник; МОЗ України, ЦМК,УМСА. – Полтава: АСМІ, 2007. – 91с.
  19. Суботович К. Керамика для каждого: пер. с польск. / К. Собутович. – Львов:ГалДент, 2009. – 96с.
  20. Усевич Т.Л. Клиническое материаловедение в стоматологии: учебник / Т.Л. Усевич. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 312с.
  21. Актуальне законодавство в стоматології: довідкове видання / упоряд.: І.П. Авдєєв,

Т.В. Баглик, Т.В. Некраха. – 2-ге вид. Перероб., випр. І доп.. – Харків: Авіста-ВЛТ, 2009. – 538 с.

22. . лит.: Стоматология Аспекты современной профессиональной деятельности врача-стоматолога: учебное пособие для последиплом. Образования врачей-стоматологов / П.Н. Скрипников, Т.П. Скрипикова, С.В. Мельникова; МЗУ, УМСА. – Полтава: Інарт,2009. – 83 с.
23. Діагностика гіперчутливості в стоматології: навчальний посібник [для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти] / П.М. Скрипников, В.І. Шинкевич, О.В.Шешукова та ін.; МОЗУ, ЦМК, УМСА. – Полтава, 2010. – 93 с.
24. Дмитренко С.В., Краюшкин А.И., Сапин Р.М. Анатомия зубов человека. М.: Медицинская книга, 2000. – 193 с.
25. Захворювання пародонта в дорослих і дітей: навчальний посібник [для лікарів-інтернів стоматологів і лікарів-слухачі закладів (факультетів) післядипломної освіти] / П. М. Скрипников, Л.Г. Павленко, Т.А. Хміль, К.С. Казакова; УМСА. –Полтава, 2010. – 139 с.
26. Кононенко Ю.Г. Местное обезболивание в амбулаторной стоматологии: пособие для студ. стомат. фак., врачей-интернов / Ю.Г. Кононенко, Н.М. Рожко, Г. П.Рузин. – 4-е изд., перераб. и доп.. – К.: Книга плюс, 2008. – 303с.
27. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология : Нормы окклюзии и функции стоматогнатической системы С.В. Маевски ; науч. ред. на рус. яз.: В.Ф. Макеев, М.М. Угрин ; ГалДент, 2008. – 144 с.:/ Majewski, Stanislaw. – Warszawa,2007.
28. Местная анестезия в стоматологии: [учебное пособие] / В.И. Куцевляк, У.А. Фесенко, А.В. Любченко, Н.В. Одушкина; [Харьков. ГМИ]. – Харьков: Фармитэк, 2008. – 98 с.
29. Неотложные состояния на амбулаторном приеме у стоматолога: пособие для студ. стомат. фак., врачей-интернов : с укр. яз. / И. Г. Купновицкая,

Ю.Г.Кононенко, Н. В.Нейко, Н.М. Рожко ; под. ред. Ю.Г. Кононенко: МЗУ, Івано-Франков. нац. мед.ун-т. – Изд. 2-е. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. – 271 с.

30. Основи стоматологічної діяльності: організаційно-правові, гігієнічні, деонтологічні: навчально-довідковий посібник для студентів стомат. фак. вузів, лікарів-інтернів, магістрів, клін.ординаторів, лікарів практичної охорони здоров'я
/ В.Ф. Москаленко, В. Г. Бардов, В.О.Маланчук та ін.; під заг. ред. В.Г. Бардова; МОЗУ, НМУ, УМСА.- Вид 2-ге. – Вінниця: Нова книга, 2011.- 439 с.
31. Основы деонтологии в стоматологии: [пособие для студентов и врачей] / Г.П. Рузин, Ю.Ф. Григорчук, В.П. Голик, А.Н. Зосимов; [под ред. Г.П. Рузина]. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 188 с.
32. Потапчук А.М., Добра П.П., Русін В.В., Рівіс О.Ю. Сучасна фізіотерапія та діагностика в стоматології. Навчальний посібник./ А.М. Потапчук, П.П. Добра, В.В. Русін, О.Ю. Рівіс – Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2012. - 450 с.
33. Приватна стоматологічна практика: Юридичні, економічні, фінансові, облікові та соціальні аспекти в стоматології / О.В. Павленко, Петро Миколайович Скрипников, Денис Романович Шиленко та ін.. - К.: Червона Рута-Турс, 2009. –377с.
34. Румянцев В.А. Наностоматология/В.А. Румянцев. – М.: МИА, 2010. – 185 с.
35. , 2007. – 108 с.
36. Технологія виготовлення щелепно-лицевих конструкцій: [підручник для студ. вищ. мед.(фарм.) навч. закладів I-III рівнів акредитації] / П.С. Фліс, А.З. Власенко, А.М. Бібік, К. Д. Іожиця. – К.: Медицина, 2010. – 246 с.
37. Фізична реабілітація в стоматології: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.А.Шаповалова, В.М. Коршак, В.М. Халтагарова та ін.. – К.: Медицина, 2008. – 95 с.

38. Хватова В.А. Функциональная диагностика и лечение в стоматологии: (сборник, посвящен. 5-летию образования секции «Клиническая гнатология» СТАР) / В.А.Хватова. – М.: Мед. книга. Изд-во “Стоматология”, 2007. – 293 с.
39. Чуйко А. Н. Биомеханика в стоматологии / А.Н. Чуйко, И.А. Шинчуковский. –Харьков: ФОРТ, 2010. – 4